

“Η ΒΕΝΤΑΛΙΑ ΤΗΣ ΛΑΙΔΗΣ ΓΟΥΪΝΤΕΡΜΗΡ”

ΟΣΚΑΡ ΟΥΑΤΛΔ

ΒΑΣΙΣΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ

ΤΟΥ Κ. ΠΤΕΛΟΥ ΚΑΤΣΕΛΗ

«Στὰ ἀσήμιαντα θέματα τὸ εὐσι-
ῶδες εἶναι τὸ ὑφός κι' ὅχι ή εἰλι-
κρίνεισσον». Ό αὔρισμὸς αὐτὸς τοῦ
Οὐάσιλ μπορεῖ να ισχύσει ἀπόλυτα

•И 8. •Елена Попова.

καὶ γιὸς τὸ ἔργο του: «Ἡ βεντάλια τῆς Λασίδης Γευνίτεμη» που ἀνέβασε τὴν περισσόμενήν θρονάδα στὸ Βασιλικό δέατρο. «Οὐλὸ τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ ἔργου στὸ ὑπόστητον δρέπεται κι' ἔχι στὴν εἰλικρίνειά του, στὴν ἀληθεία του. Δὲν ὑπάρχει μέσα σ' αὐτὸ σύλληψη Ζωῆς σὲ μιὰ κρίσιμη στιγμὴ διαμάχης ζωντανῶν δυνάμεων. Δέν υπάρχει δράμα μὲ ἔντονες ζωτικὲς συγκρουσεῖς που φέρουν σὲ στιξίζοντο καὶ σὲ περιπλοκες θέσεις. Ἀπλῶς μόνον δραματικές καταστάσεις, στιγμοῖς, που τὶς δημιουργεῦν τυχαῖα περιστατικά κι' ὅχι εἰδούσωπτες ἀντίρρηξες δυνάμεις τῆς Ζωῆς. Τὰ προσωπά του δὲν μᾶς δίνουν, μ' ἔλει τους τῆς ἐνδιλώσεις, τὸν παλιὸ τῆς Ζωῆς, ἀλλὰ τὸν παλιὸ τοῦ πνεύματος. Είναι περισσότερο διανοτικά. Σπάρτονταν καὶ ἐκφράζονται περιφρόμα. Οἱ ιδέες τους μᾶς εκπλήσσουν. Είναι ἐκκεντρικές καὶ ίσως ἐκφράζουν μιὰ θαδειά πείρα ζωῆς, ἀλλὰ δὲν μᾶς φλογίζουν. Καὶ τοῦτο γιατὶ δὲν είναι καρπός τῆς δικῆς τους ζωῆς, που μᾶς γνωρίζεται, ἀλλὰ τῆς πείρας τῆς ζωῆς τοῦ συγγράφατο τους. «Ἔτσι ἐκφράζονται ὅχι χάριν τοῦ ἔμπορού τους, ἀλλὰ χάριν τοῦ συγγραφέα τους. Γ' αὐτὸ καὶ μπερούμε να μεταδοσείς τὰ λόγια τους χωρὶς νά μᾶς φανοῦν ἀνάρριψτα γιὰ τὸ πρόσωπο ποὺ τὰ λέει. Η κυρία «Ἐρλιν, ὁ λόρδος Ντάρλιγκτον, ὁ Νάπουλος, ὁ Σέσιλ Γκράχαρ, ὅλα αὐτὰ τὰ πρόσωπα του ἔργου ἡ καὶ τὰ ἄλλα ἀκόμη, μπορεύν νά σφετερισθούν τὸ ἔντα τὰ λόγια του ἀλλού, χωρὶς νά μᾶς ξαφνίσουν. Αὐστηρὰ διοχετευτικά ἔρια στὰ χαρακτηριστικά τους δὲν

τικειμενική δέν εί-
τους, άλλη η ποκει-
πρόσωπα αυτά εί-
αν για νότιο χρώμα
στει ἐ συγγραφέ-
ται το μετατόπιστο
χρώμα της φωτικής
απόδοσης.

ας. Ή πλούσια, ή
έντονη, ή παλλή-
μενη και ή αντί-
νομη φύση του
Ουάιλντ — το υ
σαρκαστή, το χι-
μακεύον, τού μαστι-
γωτή της κοινω-
νικής συμνοτιφί-
ας, τού αισθητι-
κού, τού λυρικού,
τού άνθρωπιστή
μαζί και έγωστη,
τού δικαρδούν σκε-
πτικιστή και τού
αισθηματικού φ-
νειρόποδου. Και
άξιει μόν την α-
λήθεια νό παρα-
κελουθήσουμε τις
καταγάξου σε ε
εκδηλώσεις π
πολύτλευρης αύ-
της φύσης στις έ-
ξειδηγούσεις της.
Όλα τα έργα του
Ουάιλντ δέν είναι
παρά μια σειρά
έξομολογής ω ν.
Τέτοιο και «Η
Βεντάλια της Αιδίνης
Γουΐντερμπρ» όχι έργο
«κανωτέρας
τέχνης και πνοής» είναι μόλις άπρι-
σια. Ο νοῶν νοήτω. «Η Βεντάλια
της Αιδίνης Γουΐντερμπρ» δέν είναι
έργο άνωτέρας δραματικής τέχνης,
γιατί η δραματική του δέσιν είναι
άνεδαφη. Ο Λόρδος Γουΐντερμπρ
κινούμενος μόνον από πολλ φτη-
νούς λόγους, δέν αποκαλύπτει τό-
πο σπιτικό έκεινο που προκαλεῖ δόλι
την άνασταση του σπιτιού του.
Δηλαδή ότι ή Κα «Ερδιν, πού τίς
προσφέρει χρήματα και την παλεί
στο σπίτι του, δέν είναι ή έρωμένη
του, όπως ή κακογλώσσια πληροφο-
ρεί το γυναίκα του, όλλα ή μητέρες
της Αιδίνης Γουΐντερμπρ, που έδω
και είλοις χρόνια είχε αφήσει τό
σπιτικό της πέφτοντας στην άδια-
τητα. Έδω το γεγονός αύτο απο-
καλύπτονταν, ή Λαίδην Γουΐντερ-
μπρ θα έμενε στο σπίτι της και τό
δύο δράμα δέν ήταν υπῆρχε. Άλλα
τό μιστικό αύτό είναι από τα προ-
βληματα έκεινα που μας έσσωνε

την τικείμενικα ράπορφές της τέχνης—δος λόγου προσβαλλούσας ποιησή το σούια ή νέα πρεσφορά τέχνην; 'Αναντιρρίψεων' αυτό και τὰ ἔργα θεατρικά, δὲν μάς εἶς δραματικές συγείσουν πρό πολλού τὰ έσοδος τῷ «ἄνθρωπο» αυτὸν είναι ή πικέτης τοῦ συγγρα- δῶντας ἀπό σκηνῆς μάζας μεταξύμενοι πρό πνευ- ματικής την ἀνάταση πού γίνεται ή ἐπαφή μας ζωντανές πρεσωπι- είναι λιγο αὐτό. συκη μονοδική πού μαστος παρά μας. Γ' αὐτό και ο θέατρο ἀνεβάζον- αλιος τῆς Λαίδης ού φαίνεται πολὺς ω- τοῦ του. 'Υστερα ὅ τις δραματικῆς Αμφιλέη, προκειμέ- α ἔργο ἀλαφρότερο χρόνο, ἔκονε πολὺ ή ἐλαγούν του στὸ Οὐαίλντ, πού μᾶς μονοδική πνευματι- ικής όχροστές του για τὴν εύτυχια νό- ιτηλαύσουν τὸ σπινθ- ένδος πολιτισμένου δρώσου, πολὺ καλλι- κ' ἄν καιτιπάνες ή καὶ τὸ τυλίγειν περιβλήματα ὡμορ-

πολλάς φορές στὸ ξετύλιγμα τῆς ἡ- δυσυπάπτα περιληκη συγχρότη- της βωμῆς; 'Οχι ἐδέκαια. Δεν μπο- ρούμε νά καταλάβουμε γιατί η ἀ- ποκάλυψη του δεῖ πάντα τρομερό γε- γονός για τὴν Λαίδη Γουντερμπ- ορίδανικό πονανθρώπινο δεῖ τὴν ταύχιζε για νά μπορεῖ νά δικαιο- γηθεῖ ή ἀπόκρυψη του καὶ πού δεῖ μᾶς κινεῖται τὸ βαθύτερο ανθρώπινο ἐνδιαφέρον μας; 'Η ἀπερία μας αὐ- τή, δχι μόνο απὸ στοιχειώδες δρα- ματικό λόρδο τοῦ Οὐαίλντ μᾶς μέ- νιτε ἀνεξήγητη σ' ἄλες τῆς τρεῖς πράξεις του ἔργου, ἀλλά και σταν μᾶς ξεκαθαρίζεται στὴν τελευταία πράξη μᾶς αρρένει ἀδιάφορους. Σίγα- τι τάχα δεῖ πάντα τρομερός πόνος για τὴν Λαίδη Γουντερμπρί τὰ μα- δεῖ στὶ μητέρα της πού τὴν ἔχει πενθήσει σὸν πεθαμένη, γει τώρα, καριορισμένη ἔστω κτὸ τὸν ὄντρα της, και γυρίζει στὸν κένθε με χλ- λο δύναμα, σταν ή γυναικά αὐτῆς δέν μᾶς ἀποκαλύπτεται ἔτι είναι και πραγματικά μιὰ παληγυνυκί- κα; Τὸ τελευταίο αὐτό, που τὸ ἀ- ναφέρεται πάνω στὸ δυμό του ὃ Γεν- ιντερμπρί, κινούμενος ἀπὸ μιὸ πλά- νη, σύτε ὃ ίδιος δέν τὸ πίστευε στὴν ἀρχή σταν ἀπόκρυπτο στὸ γυναικά του ποιεῖ είναι οἱ σχέσεις πού τὸν συνέδουν με τὴ μητέρα της. Τουναντίον μάλιστα, πίστευε στὶ ή Κα 'Ερλιν είχε εύδυτητα και είλυκρινο και ἔτι πάντα μιὰ δυσ- τυχισμένη θαπεξη, πού περισσότερο κακὸ τῆς ἔκανε παρά πού ἔκανε. Τέτοιε ποιά ἦταν τὰ ἀλατήρια τῆς ἀπόκρυψης του; Μήπως μὴ τυχεῖ [ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗ ΣΕΛΙΔΑ 11]

[ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗ ΣΕΛΙΔΑ 11]

“Η ΒΕΝΤΑΛΙΑ ΤΗΣ ΛΑΙΔΗΣ ΓΟΥΪΝΤΕΡΜΗΡ”

[ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΗ ΣΕΛΙΔΑ 8]

θιγθεῖ ή κοινωνική του εὐπρέπεια: ή πουριτανική του ήδηκή; Γιά νά μήν μάδει έ κόρως έτι ή γυναικών του ήταν κόρων μισός Μάνας, που ζώφισε τὸν ἄντρα της καὶ τὸ παιδί της: “Αγνωστοί! Άλλα καὶ ἀντίθετα τὸ πρέβλημα πού ἀντιμετωπίζε, είναι πολὺ στενό, πολὺ ατομικό καὶ δὲν μπορεῖ νά ἔχει οὔτε κινοῦν τὰ δυού κύρια δραματικά: Δὲν υπάρχουν καλεῖ ή κακοῦ ἀντισόδια: Iov) ‘Η ἀνάχωρηση τῆς θρασοῦ. Μόνον γεπτευτικοὶ ή διαίσθησις ἀπὸ τὸ σπίτι της καὶ ζωή) σάρεστοι. Καὶ γεπτευτικοὶ είναι δὲ τὸ ξέποσμα τῆς μητρικῆς στοργῆς αἱ δύτας στο βούρκο μποροῦν καὶ τέχνης ὅταν ἐμφανίζονται τέτοια στὴν εὐσία τους γιὰ νά ζωντανὴ ἀπεικόνιση τῆς πραγματικοῦ φέρει τὴν κόρια της στὸν οικοκέπτητας αὐτῆς συγκεφαλιώνεται καὶ ἀδυσώπτα. Είναι διλίψματα τῆς έστια πού ἐγκατέλειται ἡ ζωὴ καὶ πνευματικὸν ἐνδιπέδη. Στὸ ἐπεισόδιο αὐτὸν δὲ υπῆρχε αφέρον τῆς «Βενταλιας τῆς Λαίδης δραματικότητα ὃν δὲ ἀγώνας ή καλ- Γουΐντερμηρ». Γιά τὶς ἀρετές του λίτεροι δὲ σπαραγμοὶ τῆς Κας “Ερλιν, αὐτές καὶ γιὰ τὸν κόρια ἀπόδεσην, γινέτανε γιατὶ πραγματικά ἡ τοῦ ἔργου ἀπὸ τὸ σύνολο τῶν ήθοφιλελεύθερο πνεύμα του καὶ ή λευτερωμένη ὅπο τὶς κοινωνικὲς προλήψεις συνείδοπον του, δὲ ἔχει προμερές συνέπειες. “Ενα τέτοιο πρόβλημα δρώνεται στὴν Κα “Αλβιγκ” καὶ τὸ παιδί της. Τώρα τὰ δύο λέμε. Κλάντης ἔβακματούργησ. Ποιει δη η Κα “Ερλιν δὲν είναι παρὰ ρουσίσας σαλόνια τέσσας αἰσθητικὴν ἐντυκτικές καὶ μελοδραματικές καὶ σὲ σχέδια καὶ σὲ χρώμα, πού παρανέσεις πρὸς τὴν κόρη της καὶ ήταν χάρη του μεγάλης ἀπώλειας γιὰ κάθε θεατρίντερμηρ, δὲν μπορεῖ νά γίνει μεγάλης σταραγμένης ἀπὸ λοτεῖς ή σκηνής δὲν εἰδεπαράσιοι αἰματηρὴ πειρά καρδιᾶς. Καὶ τὸ σύγχρονο σκηνικὸ διάκοσμο. “Οσο διποτέλεσμα τῶν λόγων, πού δὲν μάς γιὰ τὴν ἐσωτερικὴ σκηνοθεσία τοῦ δίνει τὴν χαρά τῆς νίκης γιατὶ ξέργου, δὲν μπορεῖ νά γίνει μεγάρουμε πῶς έτοι ή ἀλλοιδῆς ή κόρη λογός. Σὲ ξέργα σπου κυριαρχεῖ τὸ δέν δεν ξαναγύριζε στὸ σπίτι της, καὶ κόρια δὲν πνευματώδης διάλαγος καὶ έχει σὲ φυσεολογικές ἐκδηλώσεις σὲ ρόλο μὲ διαμαστὴ εὐχέρεια. Αλησμένητο δὲν μείνει η ἐπιτυχίας πιστοποιεῖν τὰ δ.

τεχνητές του περιπλοκές τὸ διάνυσμα τὸ πρόσωπα τοῦ Ούδιλντ καὶ ζων. Ιδιαίτερο, οἱ ἀντιδράσεις ποὺ εἰναι παρὰ συναρμονικότητας, χωρὶς πραγματικότητα: “Τί πικρή ειρωτικής προσποτική καὶ χωρὶς συμβολικότητα. Γι’ αὐτὸν καὶ μέσα στὴ εἰρωνεία στὸν τρόπο πού μιλήσει Λαίδη Γουΐντερμηρ δὲν μάς συγγίνεται καλούς καὶ κακούς ἀνθρώπους! Χινοῦν τὰ δυού κύρια δραματικά: Δὲν υπάρχουν καλεῖ ή κακοῦ ἀντισόδια: Iov) ‘Η ἀνάχωρηση τῆς θρασοῦ. Μόνον γεπτευτικοὶ ή διαίσθησις ἀπὸ τὸ σπίτι της καὶ ζωή) σάρεστοι. Καὶ γεπτευτικοὶ είναι δὲ τὸ ξέποσμα τῆς μητρικῆς στοργῆς αἱ δύτας στο βούρκο μποροῦν καὶ τέχνης ὅταν ἐμφανίζονται τέτοια στὴν εὐσία τους γιὰ νά ζωντανὴ ἀπεικόνιση τῆς πραγματικοῦ φέρει τὴν κόρια της στὸν οικοκέπτητας αὐτῆς συγκεφαλιώνεται καὶ ἀδυσώπτα. Είναι διλίψματα τῆς έστια πού ἐγκατέλειται ἡ ζωὴ καὶ πνευματικὸν ἐνδιπέδη. Στὸ ἐπεισόδιο αὐτὸν δὲ υπῆρχε αφέρον τῆς «Βενταλιας τῆς Λαίδης δραματικότητα ὃν δὲ ἀγώνας ή καλ- Γουΐντερμηρ». Γιά τὶς ἀρετές του λίτεροι δὲ σπαραγμοὶ τῆς Κας “Ερλιν, αὐτές καὶ γιὰ τὸν κόρια ἀπόδεσην λιν, γινέτανε γιατὶ πραγματικά ἡ τοῦ ἔργου ἀπὸ τὸ σύνολο τῶν ήθοφιλελεύθερο πνεύμα του καὶ ή λευτερωμένη ὅπο τὶς κοινωνικὲς προλήψεις συνείδοπον του, δὲ ἔχει προμερές συνέπειες. “Ενα τέτοιο πρόβλημα δρώνεται στὴν Κα “Αλβιγκ” καὶ τὸ παιδί της. Τώρα τὰ δύο λέμε. Κλάντης ἔβακματούργησ. Ποιει

μοῦ φαίνεται ὅτι δικηγορέτης τὴν ἐκμεταλλεύτηκε κατὰ τὸν καλλίτερο τρόπο ποὺ νὰ ἀναδειξεῖ σὲ ὥριμονες στιγμές καὶ τὸ διάλογο καὶ τὶς δραματικές τους καταστάσεις. Άλλωτες εἰ ἄφθονες συνικής διποτέλεσμας τοῦ συγγραφέα μεταρεύν νὰ βοηθήσουν ἔξαρτετα τὸ σκηνοθέτη.

“Η Κα Παπαδάκη ὡς Λαίδη Γουΐντερμηρ ἦταν ἔξαρτητη. Εἶχε ἀπλότητα καὶ θμορφικά. Μὲ τὴν ανομφισθητη τέχνη της κατέρρευσε νὰ προσαρμοσθεῖ σ’ ἔναν ρόλο ποὺ δὲν ἦταν τὸν καλλιτεχνικοῦ της ταυτερωμένον. Η προσφορά της στὸ ἔργο δὲ διατείνεται περιόδος μεγαλύτερη ἢν πάκις τὴν Κα “Ερλιν. Η μεταδοτικότητα τῆς συγκίνησης ποὺ διαδέται δὲ ζωτάνευαν δημιουργικὰ τὶς παθητικές ἐκδηλώσεις τῆς Κας “Ερλιν, στὶς ὄποιες όστέρησε η Κα Παξινοῦ. Η τελευταία ἦταν ἀγέρωχη βέβαια καὶ ἐπιδιπλική, ἀλλὰ δὲ μᾶς συγκίνησε δέν δὲ πρεπε. “Ενας τόνος χαρᾶς ή ἐμφάνιση σ’ ἔναν ρόλο ἐπεισοδιακό, τῆς ἀσύγχριτης μας Σακηρᾶς Αλκαίου. Ο κ. Μινωτής ἔξαρτητη καὶ καλοντιμένος καὶ εὐπρόσωπος, δέχεται τὴν χαρά τῆς νίκης γιατὶ ξέργου, δὲν μπορεῖ νά γίνει μεγάρουμε πῶς έτοι ή ἀλλοιδῆς ή κόρη λογός. Σὲ ξέργα σπου κυριαρχεῖ τὸ δέν δεν ξαναγύριζε στὸ σπίτι της, καὶ κόρια δὲν πνευματώδης διάλαγος καὶ έχει σὲ φυσεολογικές ἐκδηλώσεις σὲ ρόλο μὲ διαμαστὴ εὐχέρεια. Αλησμένητο δέν μείνει η ἐπιτυχίας πιστοποιεῖν τὰ δ.

τῶν χαρακτήρων προέχει η ὑπαρχία στὸν Πελώνιο. Ασπετά καλές

χια στὸν Πελώνιο. Ασπετά καλές